

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

2003
оной
ноябриин
19
Среда
№199
(20861)

Намарай
һүүл хара
нохой
һарын
25
гарагай
4

Бурятия

Засагай
дээдын
зургаануудта

ТУСХАЙ
ДУГААР

БУРЯАДАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО: ҮДЭР ҮДЭРЭЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

(2003 оной ноябриин 10-һаа 14 хүрэтэрхи хүдэлмэрийн дүнгүүд)

Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.Потапов ноябриин 11-дэ Правительствын гэшүүдтэй, гүйсэдхэлгын засагай зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй түсэблэлгын зүблөө үнгэргэжэ, Россида коммунальна системнүүдые байгуулха болон зүб тарифуудые нэбтэрүүлхэ тухай хөөрөлдөөн болобо. Социальна удха шанартай үбшэнгүүдтэй тэмсэл ябууула программануудые бэелүүлгэ болон инвестиционно томо проектүүд тухай мэдээсэл эндэ хэгдэбэ. Судна бүтээлгын заводой саашанхи ажал ябуулгын түсэбүүд, «Бурятмясопром» ОАО-гой хүгжэлтын хараа бодомжо, ургаса хуряалгын хүдэлмэрийн түгэсхэлгэ, пенсионно реформын ябаса гэхэ мэтэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэл үдэртөө Президент Буряад ороной дотоодын хэрэгүүдэй зургаануудай 80 жэлэй ойдо зориулагдаһан баярай суглаанда хабаадаа. Ноябрьрин 11-дэ А.В.Потапов «Россин түмэр харгынууд» ОАО-гой вице-президент Якушингай уулзаба. Ноябрьрин 13-да Советскэ Союзай Герой генерал И.Б. Балдыновой түрэхөөр 100 жэлэй ойн баярай хэмжээ ябуулануудта хабаадалсаба. Ноябрьрин 14-дэ Президент залуушуулай ударидагшадай республиканска хуралдаанда хабаадагшадта амаршалгын үгэтэйгөөр хандаба. Энэл үдэртөө А.В.Потапов Улаан-Үдын хэдэ хэдэн бага предприятинуудта хүрөө, КНР-эй Хүлэн-Буйр хотын засаг зургаанай делегацигай уулзаа.

Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхэ орлогшо В.О.Гейдебрехт долоон хоногой туршада харгалзан ударидагш халбаринууд болон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй зүблөөнүүдые үнгэргэбэ. Ноябрьрин 11-дэ Владимир Оттович Арадай Хуралай дэргэдэхэ Конституционно комиссийн зүблөөндэ хабаадаа, ВСЖД-гэй хүтэлбэрилэгшэ А.И.Касьяновтай уулзаа. Ноябрьрин 12-13-да В.О.Гейдебрехт Муяын аймагаар ябаба, ноябриин 14-дэ республикада архи худалдалгы гуримшуулаха комиссийн зүблөө хүтэлбэ.

Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Б.Г.Бальжиров түрүүтэй Россин Федерацийн Президентын дэргэдэхэ Буряад Республикын Бүрин эрхэтэ түлөөлэлгэтэ эмхи РФ-гэй Энергетикын министрствэдэ Гусиноозерск хотын социальна инфраструктурын түлөөлэлхэн үнэ сэнгы болон мүнгэ зөөри номололгын хэмжээнүүдые шэнээр тооложо үзэхэ талаар хүдэлмэри ябуулаа. Түлөөлэлгэтэ эмхийн мэргэжэлтэд Россин хуралсалай министрствэдэ хургуулинуудта компьютернуудые тодхохо, Соёлой министрствэдэ республика доторхи соёлой объектүүдые хальбэн шэнэдхэлгэдэ мүнгэ зөөри табиха асуудалнуудые эрхилбэ. Тэрэшэлэн бүхэ дээрэ Россид болон Европодо үндэһэтэнэй социально-байгаагийн ландшафтнуудые байгуулха талаар бүхэевропын проектын Россидахи хубине, тэрэ тоодо Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ бэелүүлэгдэхэ түрүүшын шатые байгуулха талаар хүдэлмэри Россин Экономическа хүгжэлтын министрствэдэ бэелүүлэгдэбэ.

Социальна халбарине хүгжөөлгын талаар Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо И.М.Егоров хуралсалые харгалзан хангагшадай республиканска хуралдаан дээрэ үгэ хэлэлхэн, мэргэжэлэй эхин хуралсалай эмхи зургаануудай директорнуудтэй орлогшодой республиканска семинарта хабаадаһан байна. Тэрэнэй түрүүлэгшэ доро хүүгэд болон залуушуулай нэгэдэлнүүдтэй хуралдаан болон Советскэ Союзай Герой генерал И.Б. Балдыновой 100 жэлэй ойдо зориулагдаһан баярай суглаан үнгэргэбэ. Ажалай болон социальна хүгжэлтын министрство ажалай эрхэ байдалай талаар эмхи зургаануудые шэнжэлхэн, «Я - автор» гэхэндэ дүйтэй хүүгэдтэй фестиваль бэлдэхэ болон үнгэргэхэ талаар эмхидхэлэй комитет хүтэлхэн байна. Элүүры хамгаалгын министрство архидалга болон наркоманийн мүнөө үеын асуудалнуудай талаар республиканска конференци, эндокринологуудай зүблөө

үнгэргэбэ. Соёлой министрство «Шэнэхээнэй буряадууд тухай домог» гэхэн зүжэглэмэл нааданай премьерэ болон И.Б.Балдыновой 100 жэлэй ойн баярай концерт бэлдэхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри бэлүүлэбэ.

Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо - промышленностин, үйлэдбэринин инфраструктурын болон технологинуудай министр В.В.Переляев үнгэргэжэ долоон хоногой үедэ түмэр замай транспорт дээрэ реформо бэелүүлхэ болон шулуу нүүрхэнэй үнэ сэн бүрилдүүлхэ асуудалнуудай зүблөөнүүдые үнгэргөө. РБ-гэй Правительствын 2004 оной ажал хэрэгүүдтэй түсэбые байгуулгада хабаатай асуудалнууд хүдэлмэрийн зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Минпромой болон Госкомавтодорой байгша ондо бэелүүлхэн хүдэлмэри тухай тоосоонуудые хаража үзэхэ Правительствын Президиумтэй зүблөөндэ материалнууд согсологдобо. Тэрэшэлэн 2015 он хүрэтэр республика дотор хэрэгжүүлгын программа бэлдэхэ талаар гүрэнэй контракт баталха эрхэдэ хүртэхын түлөө конкурсно бэлдэхэл ябуулагдаба. Свердловско областин Машина бүтээгшэдтэй холбооной дүй дүршэлые шэнжэлгэ эмхидхэгдэбэ.

Хуули ёһоной асуудалнуудай, оборонын болон захиргаанай зургаануудтай харилсалгын талаар Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо О.В.Хышиктеев «2004-2007 онуудта гэмтэ ябадалнуудтай тэмсэлые шангадхалга, ниитын гурим болон ниитын аюулгүйе бэхижүүлгэ» гэхэн РБ-гэй Правительствын Президиумтэй зүблөөндэ, Арадай Хуралай дэргэдэхэ Конституционно комиссийн хүдэлмэридэ хабаадаба. Ноябрьрин 12-то О.В.Хышиктеев номо хэрэгсэлнүүдтэй складта болоһон гэрээрлгын хойшолонгуудые усадхаха асуудалаар Сэлэнгын районот Гусиное Озеро поселогто хүрэбэ. Арадай Хуралай X сессидэ бэлдэхэл түгэсхэгдэбэ. Тэрэнэй үедэ Олег Валентинович Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ

адвокатурын ажал ябуулаха эрхилхэ зарим асуудалнууд тухай хуулин проектээр элидхэл хэхэ юм.

Агропромышленна комплексын хүгжэлтын талаар Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо А.Д.Турбянов ноябриин 11-дэ ой модонот сангые хэрэгэхэ асуудалаар, 2003 оной түймэрэй хаһын дүнгүүдээр, 2004 оной зорилгонуудаар Правительствын Президиумтэй хүдэлмэридэ хабаадаба. Энэл үдэртөө тэрэ эд хэрэгжэлгэдтэй дэлгүүр дээрэ худалдагдадаг продукциян шанарай хойноһоо хиналтын талаар албанууд хоорондын комиссийн зүблөө үнгэргэбэ. Ноябрьрин 13-да А.Д.Турбяповай дэргэдэ Хяагтын аймагы мүнгэн сангай талаар элүүржүүлгэ тухай материалнууд харагдаба. Тэрэшэлэн «РБ-гэй ветеринарна албанай гүрэнэй эмхи зургааные байгуулха тухай» Правительствын тогтоолой проект зохидуулагдаба.

Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Н.И.Быковтэй хүтэлбэрилдэг Барилгын, архитектурин болон гэр байры-коммунальна ажахын министрствэдэ «ЖКХ-гай болон социально-бюджетэй халбарин объектүүдые 2003-2004 онуудай дулаасуулгын хаһада бэлэн байлга тухай» коллегийн зүблөөн болобо. «Буряад Республикада газар хүдэлэлгы хэрэгжэлгэ тухай» программын, 2003-2010 онуудай үедэ республикын барилгын комплексын хүгжэлтын хараа бодомжын талаар зүблөөнүүд үнгэрөө. Тэрэшэлэн 2002-2004 онуудта РБ-гэй социально-экономическа хүгжэлтын программы болон 2003 ондо хүтэлбэрилгэдэ гүрэнэй захилые бэелүүлгын ябаса тухай Правительствын Президиумтэй зүблөөн дээрэ министрствын тоосоо хэлгын талаар материалнууд бэлдэгдэжэ байгаа. Министрствын мэргэжэлтэд хуушарһан болон гэнэ аюулай тохёолдожо магад болоһон гэр байрын сангай хамтадхамал реестр зохиёхо талаар хүдэлмэри ябуулаа.

Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо - Гүрэнэй зөөрин комитедэй түрүүлэгшэ Е.М.

Пальцев түсэблэлгын зүблөө үнгэргэбэ. Зөөрин-газарай харилсаануудай талаар Россин Федерацийн Зөөрин харилсаануудай министрствын болон Буряад Республикын Правительствын харилсаан тухай протокол бүридүүлэгдэжэ, гар табигдаба. Е.М.Пальцев Байгалай эрьедэ «Олимпын бэлдэхэлэй түб» байгуулха асуудалаар зүблөө, «Республиканская страховая компания» гэхэн гүрэнэй унитарна предприятиян хүгжэлтын талаар хэдэ хэдэн зүбшэлэлгэнүүдые үнгэргэбэ, «Байкал-Гарант» ОАО-гой директорнуудтэй Советтэй зүблөөндэ хабаадаба.

Президентын болон Правительствын Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ - министр И.Б.Дагбаевай толгойлдог эмхидхэлгэ Баргажанай аймагта тэжээл бэлдэлгын болон ургаса хуряалгын ябасын хойноһоо эсэсэй хиналта бэелүүлэгдэбэ. Республикын дээдэ мэргэжэлэй хуралсалай эмхи зургаануудта мэргэжэлнүүдые шэнжэлэн тодорхойлохо талаар дээдэ хургуулинуудай дуралдаһан материалнууд харагдаба, Конституционно зүблөө зарлаха талаар эмхидхэлэй комитедтэ хүдэлмэри бэелүүлэгдэбэ. Гүрэнэй-хуули ёһоной управленийн мэргэжэлтэд Московско-Хельсинкскэ бүлгэй болон хуули сахилгын правительствена бэшэ эмхидхэлгэ түлөөлэгшэдтэй хамта «Буряад Республикада эхэнэрнүүдтэй эрхэнүүдые сахилга» гэхэн темээр БГУ-да үнгэрхэн «Дүхэриг-шэрээгэй» хөөрөлдөөндэ хабаадаба. Гүрэнэй албанай комитет хунгалтада бэлдэлгын талаар нүүдэл семинарнуудые үнгэргөө. Үндэһэтэнэй хэрэгүүдтэй, ниитын болон шажанай эмхидхэлгэ харилсаанай талаар комитет эхэнэрнүүдтэй советүүдтэй республиканска зүблөөндэ бэлдэхэл ябуулаа. РБ-гэй Президентын Мэдээсэлэй болон хэлбэлэй управлени аймагуудай редакцинуудай хабаадалгатай суглаа Сэлэнгын аймагта үнгэргэбэ.

РБ-гэй Президентын болон Правительствын хэлбэлэй албан.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД

Ноябриин 17-һоо 21 хүрэтэр

I. АРАДАЙ ХУРАЛАЙ Х СЕССИ

Пленарна хуралдаан - 18.11, 10.00-13.00, 14.00-18.00, Ехэ танхим.
Пленарна хуралдаан - 19.11, 10.00-13.00, 14.00-18.00, Ехэ танхим.
Пленарна хуралдаан - 20.11, 14.00-18.00, Ехэ танхим.
Пленарна хуралдаан - 21.11, 10.00-13.00, Ехэ танхим.

II. БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН КОНСТИТУЦИОННО СУГЛААНАЙ ХУРАЛДААН

Зүблэхэ зүйл:
Буряад Республикын Конституцида хубилалтануудыг, нэмэлтнүүдыг оруулха талаар Буряад Республикын Президентын дуралдал болон хуули дуралдалын үүсхэлнүүд тухай - 20.11, 10.00, Ехэ танхим.

III. ТҮСЭБЛЭЛГЭН ЗҮБЛӨӨН

Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.Лубсановай Аэргэдэ
1. Ноябриин 10-һаа 14 хүрэтэр Арадай Хуралай үнгэргэһэн хэмжээ ябуулганууд тухай эмхидхэлэй таһагай мэдээсэл
2. Арадай Хуралай хиналтын документнүүдыг гүйсэдхэлгын байдал тухай эмхидхэлэй таһагай мэдээсэл
3. Үнгэргэһэ долоон хоногой туршада Арадай Хуралай бэелүүлгэн ажал ябуулга тухай республиканска хэблэлэй шэнжлэл тухай хэблэлэй албанай мэдээсэл
4. Арадай Хуралай ээлжээтэ сессидэ табигдаха асуудалнууд тухай
5. Ноябриин 17-һоо 21 хүрэтэр Арадай Хуралай түсэблэлэн хэмжээ ябуулганууд тухай - 17.11, 8.30, Бага танхим.

IV. КОМИТЕДУУДАЙ ХУРАЛДААНУУД

Бюджетэй, налогууд, сан жаса болон банкинудай талаар Арадай Хуралай комитет Түрүүлэгшэ Ц.Э.Доржиев
1. «Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатай статус тухай» Буряад Республикын Хуулин 34-дэхи статьяда хубилалта оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
2. «Налогуд болон татабаринууд тухай» РФ-гэй хуули ёһонуудаар РФ-гэй субъектнүүдэй мэдэлдэ үгтэһэн Буряад Республика дотор налогуудыг гуримшуулгын зарим асуудалнууд тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг, нэмэлтнүүдыг оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
3. «Буряад Республикын гүрэнэй зөөриг эрхилэгшын юрэнхы дүримүүд тухай» Буряад Республикын Хуулин 8-дахи статьягай 3-дахи пункттын «д» зүйлде хүсээс буураа гэжэ мэдэрхэ тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
4. «2004 оной республиканска бюджет тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
5. Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаха тухай - 18.11, 11.00, Бага танхим.

Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өһөдэйн хүтэлбэрийн болон хуули ёһо сахилгын талаар Арадай Хуралай комитет Түрүүлэгшэ А.Н.Маслов
1. «Буряад Республикын доторхи эблэрүүлгын судьянар тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг, нэмэлтнүүдыг оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
2. «Буряад Республикын Арадай Хуралай статус тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалта, нэмэлтнүүдыг оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай - 18.11, 11.00, каб. 123.

Газарай асуудалнуудай, аграрна политикын болон эд хэрэглэгшэдэй дэлгүүрэй талаар Арадай Хуралай комитет Түрүүлэгшэ В.А.Павлов
1. «Буряад Республикын Конституциин 1-дэхи болон 10-дахи бүлэгүүдыг хубилгаха тухай» Буряад Республикын Президентын дуралдалнууд тухай» Арадай Хуралай тогтоолой түлэб тухай
2. «Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатай статус тухай» Буряад Республикын Хуулида нэмэлтэ болон хубилалтануудыг оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
3. «Буряад Республикын Конституцида нэмэлтнүүдыг, хубилалтануудыг оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
4. «Буряад Республикын Конституцида хубилалтануудыг оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
5. «Налогуд болон татабаринууд тухай РФ-гэй хуули ёһонуудаар РФ-гэй субъектнүүдэй мэдэлдэ үгтэһэн Буряад Республика дотор налогуудыг гуримшуулгын зарим асуудалнууд тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
6. «Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатай статус тухай» Буряад Республикын Хуулин 34-дэхи статьяда хубилалта оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
7. «Буряад Республикын Тоололгын палатын 2004 оной ажал ябуулгыг хангалгын гаргашануудай түсэб тухай» Арадай Хуралай тогтоолой түлэб тухай
8. «2004 оной республиканска бюджет тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай

9. «Буряад Республикын Арадай Хуралай 2004 оной ажал ябуулгын хангалгын гаргашануудай түсэб тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай тогтоолой түлэб тухай
10. «Уласхоорондын болон региональна холбоонуудай, үндэһэтэнэй асуудалнуудай, ниитын эмхинүүд болон шажанай нэгдэлнүүдэй хэрэгүүдэй талаар Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшын хунгалга тухай» Арадай Хуралай тогтоолой түлэб тухай - 18.11, 11.00, каб. 119.

Уласхоорондын болон региональна холбоонуудай, үндэһэтэнэй асуудалнуудай, ниитын эмхинүүд болон шажанай нэгдэлнүүдэй хэрэгүүдэй талаар Арадай Хуралай комитет Түрүүлэгшын орлогшо В.Б.Цыбикжапов
1. Арадай Хуралай ээлжээтэ сессийн үзэмжээд табигдаһан асуудалнууд тухай
2. «Соёлой уг баялгын объектнууд (түүхын болон соёлой дурасхаалнууд) тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай
3. «Буряад Республикын Хуулинуудыг, Буряад Республикын Президентын, Арадай Хуралай болон Правительствоын актнуудыг толилох болон хүсэндэнь оруулха гурим тухай» Буряад Республикын Хуулида нэмэлтнүүдыг, хубилалтануудыг оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай - 18.11, 14.00, каб. 123.

Социальна политикын талаар Арадай Хуралай комитет Түрүүлэгшэ С.Г.Мезенин
1. «Нуралсал тухай» Буряад Республикын Хуулин 23-дахи статьяе (мэргэжэлэй эхин нуралсалай эмхи зургаануудай ажал ябуулгын, тус эмхи зургаануудай нуралгал болон хүдэлмэрилэгшэдэй зохёохы эдэбхи үүсхэлэй, зан абарийн болон гоё һайханда дуратайгаар тэдэниг хүмүүжүүлгын хубида) бэелүүлгын ябаса тухай
2. 2003 ондо республика дотор хүүгэд болон эдиршүүлэй амаралта, элүүржүүлгэ болон ажалаар хангалга гэжэ мэтэ хэмжээгүүдэй дүнгүүд тухай
3. Арадай Хуралай ээлжээтэ арбадахи сессийн зүбшэхэ асуудалнууд тухай - 18.11, 11.00, каб. 118.

Экономическа политикын, байгаагийн нөөсөнүүдыг хэрэглэгшын болон оршон тойронхиге сахилгын талаар Арадай Хуралай комитет Түрүүлэгшэ В.Г.Ирильдеев
Арадай Хуралай ээлжээтэ сессийн хараха асуудалнууд тухай - 18.11, 11.00, каб. 211.

V. ХҮДЭЛМЭРИЙН ЗҮБЛӨӨНҮҮД
1. Арадай Хуралай хэрэгүүдыг эрхилэгшэ - аппаратай хүтэлбэрилэгшэ В.Б.Эрдэнеевэй ноябриин 17-21-дэ Арадай Хуралай түсэблэлэн хэмжээ ябуулганууд тухай
2. Арадай Хуралай хиналтын документнүүдыг гүйсэдхэлгын байдал тухай
3. Эдэб зүйл - 17.11., 14.00., Бага танхим

Арадай Хуралай комитедүүдэ Социальна политикын талаар Арадай Хуралай комитет Түрүүлэгшэ С.Г.Мезенин
1. «Нуралсал тухай» Буряад Республикын Хуулин 23-дахи статьяе (мэргэжэлэй эхин нуралсалай эмхи зургаануудай ажал ябуулгын, эдэ эмхи зургаануудай нуралгал болон хүдэлмэрилэгшэдэй зохёохы эдэбхи үүсхэлэй, зан абарийн болон гоё һайханда дуратайгаар тэдэниг хүмүүжүүлгын хубида) бэелүүлгын ябаса тухай - 17.11.17.00., каб. 216.

VI. ОЛОНДО МЭДЭЭСЭЛГЫН ХЭРЭГСЭЛНҮҮДЭ АРАДАЙ ХУРАЛАЙ АЖАЛ ЯБУУЛГЫЕ ХАРУУЛХА ЯБАДАЛ
Арадай Хуралай ажал ябуулгыг олондо мэдээсэлгын республиканска хэрэгсэлнүүдэ харуулха ябадалнуудай шэнжлэлэ - 17.11.
Арадай Хуралай пресс-реализыг гаргалга - 17.11.
Арадай Хуралай Советэй суглаае олондо мэдээсэлгын республиканска хэрэгсэлнүүдэ харуулха ябадал - 17.11.
Арадай Хуралай ээлжээтэ сессийн хүдэлмэриг олондо мэдээсэлгын республиканска хэрэгсэлнүүдэ харуулха ябадал - 18-21.11.
Россин Федерациин налогуудай зургаануудай үдэрөөр Арадай Хуралай Түрүүлэгшын амаршалгануудыг хэблэлгэ - 20.11.
Республикын социально-экономическа хүгжэлтыг хуули ёһоной талаар хангалгын асуудалнуудаар Арадай Хуралай Түрүүлэгшын, тэрэнэй орлогшонорой болон Арадай Хуралай депутатуудай бэелүүлдэг ажал ябуулгыг толилолго - долоон хоногой туршада
Арадай Хуралай ээлжээтэ сессийн дүнгүүдээр Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.Лубсановай пресс-конференци - 21.11.

VII. КОМАНДИРОВКОНУУД
В.Б.Цыбикжапов - Сэлэнгын аймаг, хунгуулин тойрогтоо хүдэлмэрилгэ - 21-22.11.
К.А.Соболев - Ивалгын аймаг, «Нуралсал тухай» республикын Хуулин 23-дахи статьяе бэелүүлхэ талаар Ивалгын лицейдэ ябуулдаг хүдэлмэритэй

Буряад Республикын Президентын Зарлиг

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН КОНСТИТУЦИОННО СУГЛААНАЙ ГЭШҮҮДЭЭР ТОМИЛХО ТУХАЙ

«Буряад Республикын Конституционно Суглаан тухай» Буряад Республикын Хуулин гурбадахы статьягай «в» зүйлтэй дашарамдуулан, иигэжэ тогтооноб:

1. Буряад Республикын Правительствоыг гэшүүдыг болон Буряад Республикын гүйсэдхэлгын засагай зургаануудай бусад түлөөлэгшэдыг Буряад Республикын Конституционно Суглаануудай гэшүүдээр томилхо (бүридэлын хабсаргагдана).

2. Тус Зарлиг гар табиһан үдэрһөө хүсэндөө орохо.
Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
2003 оной ноябриин 12.
№ 328.

Буряад Республикын Президентын 2003 оной ноябриин 12-ой 328-дахи Зарлигта хабсаргалта

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН КОНСТИТУЦИОННО СУГЛААНАЙ ГЭШҮҮДЭЙ БҮРИДЭЛ

Гейдебрехт В.О. - Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын Нэгдэхэ орлогшо;
Егоров И.М. - Социальна һалбарийн хүгжэлтын талаар Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо;
Перелаяев В.В. - Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо - Промышленностиин, үйлэбэрийн инфраструктурын болон технологинуудай талаар министр;
Турбянов А.Д. - Агропромышленна комплексын хүгжэлтын талаар Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо;
Быков Н.И. - Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо - Барилгын, архитектурын болон гэр байрын-коммунальна ажахын министр;
Пальцев Е.М. - Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо - Зөөрийн харилсаануудай гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ;
Хышиктуев О.В. - Хуули ёһоной асуудалнуудай, оборонын болон захиргаанай зургаануудай харилсалгын талаар Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо;
Бальжиров Б.Г. - Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо - Россин Федерациин Президентын дэргэдэхи Буряад Республикын Бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ эмхийн толгойлогшо;
Дарбаев И.Б. - Буряад Республикын Президентын болон Правительствоын Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ;
Бубнов В.В. - Буряад Республикын хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министр;
Думнова Т.Г. - Буряад Республикын экономика хүгжэлтын болон гадаадын харилсаануудай министр;
Ефимов С.Г. - Буряад Республикын ажалай болон социальна хүгжэлтын министр;
Кожевников В.В. - Буряад Республикын Элүүрыг хамгаалгын министр;
Мантуров С.В. - Залуушуулай хэрэгүүдэй, физическэ культура болон спортын талаар Буряад Республикын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ;
Налетов А.Ю. - Буряад Республикын финансын министр;
Намсараев С.Д. - Буряад Республикын нуралсал болон эрдэм ухаанай министр;
Носков П.А. - Байгааи ашагалгын болон оршон тойронхиге сахилгын талаар Буряад Республикын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ;
Проконьев В.Б. - Буряад Республикын соёлой министр;
Фоменко А.А. - Автомобильна харгынүүдыг хүтэлбэрилгын талаар Буряад Республикын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ;
Агалов В.К. - Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Федерациин Советдэ Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшэ;
Самбарова А.А. - Буряад Республикын финансын министрэй орлогшо;
Бальчугова Т.В. - Россин Федерациин Юстициин министерствын Буряад Республикадахи управлений даргын орлогшо;
Мунаев А.А. - Буряад Республикын Гүрэнэй статистикийн комитедэй түрүүлэгшэ;
Шевченко А.М. - Газарай нөөсөнүүдэй болон газар эсхэмжэлгын талаар Буряад Республикадахи комитедэй түрүүлэгшэ;
Эглит В.Э. - Эрхэтэнэй хамгаалалтын болон онсо байдалнуудай талаар Буряад Республикын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ;
Альцман К.П. - Буряад Республикын Промышленнигууд болон олзын хэрэг эрхилэгшэдэй холбооной президент;
Ангархаев А.А. - Буряад Республикын Уран зохёолшодой холбооной түрүүлэгшэ;
Андреев А.А. - Буряад Республикын Композиторнуудай холбооной түрүүлэгшэ;
Алексеева В.М. - Үндэһэтэнэй хэрэгүүдэй болон ниитын, шажанай нэгдэлнүүдтэй харилсаануудай талаар Буряад Республикын Президентын болон Правительствоын Захиргаанай комитедэй түрүүлэгшын нэгдэхэ орлогшо;
Бугатов А.Б. - Буряад Республикын хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министрэй нэгдэхэ орлогшо;
Белоколов Н.М. - Буряад Республикын Хиналтын управлений дарга;
Ангаев Б.Д. - Байгааи ашагалгын болон оршон тойронхиге хамгаалгын талаар Буряад Республикын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгдэхэ орлогшо;
Баранникова Л.Я. - Архивуудай хэрэгүүдэй талаар Буряад Республикын комитедэй түрүүлэгшэ;
Ральдин Б.Б. - Буряад Республикын Зөөрийн харилсаануудай гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгдэхэ орлогшо;
Макаров А.Н. - Буряад Республикын экономика хүгжэлтын болон гадаадын харилсаануудай министрэй нэгдэхэ орлогшо;
Будаев Д.Ц. - Буряад Республикын Президентын дэргэдэхи Аха дээдшүүлэй Советэй түрүүлэгшэ;
Гармаев М.Ц. - Дайнай, ажалай, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй болон хуули сахилгын зургаануудай ветерануудай (пенсионернүүдэй) Бурядай республиканска ниитын эмхийн түрүүлэгшэ;
Гордиенко И.В. - СО РАН-ай Бурядай эрдэмэй түбэй Президиумэй түрүүлэгшэ;
Добровенский Ю.П. - Буряад Республикын промышленностиин, үйлэбэрийн инфраструктурын болон технологинуудай министрэй нэгдэхэ орлогшо;
Дудина Э.Б. - Буряад Республикын Үндэһэн банкын түрүүлэгшэ;
Думнов В.А. - Буряад Республикын барилгын, архитектурын болон гэр байрын-коммунальна ажахын министрэй нэгдэхэ орлогшо;
Елаев Э.М. - Буряад Республикын Президентын зүбшэлэгшэ - Буряад Республикын Президентын Экспертно-шэнжлэлгын түбэй хүтэлбэрилэгшэ;
Елбонов М.Г. - Буряад Республикын Театрай ажал ябуулагшадай холбооной түрүүлэгшэ;
Ефимов П.П. - Буряад Республикын нуралсалай болон эрдэм

**БУРЯАД
РЕСПУБЛИКЫН
КОНСТИТУЦИОННО
СУГЛААНАЙ
ГЭШҮҮДЭЙ БҮРИДЭЛ**

(Түгэсхэл. Эхинийн 2-дохи нюрта.)

Васильев В.К. - Буряад Республикын Региональна элшэ хүсэний комиссийн түрүүлэгшэ;
Занданов А.О. - Буряад Республикын элүүрье хамгаалгын министрэй нэгдэхэ орлогшо;

Калашников М.В. - Буряад Республикын Президентын туһалагшадай бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ - Буряад Республикын Президентын нэгдэхэ туһалагша;

Капустин А.П. - Буряад Республикын Президентын зүбшээлэгшэ - Буряад Республикын Президентын Мэдээсэл болон хэблээй управленийн дарга;

Ким Б.А. - Буряад Республикын соёлой министрэй нэгдэхэ орлогшо;

Соляник С.В. - «Прибор» бүтээлгын үйлдбэрийн нэгдэл» ОАО-гой генеральна директор;

Корпусов В.И. - Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай хоёрдохи управленийн дарга;

Кукшинов В.К. - Буряад Республикын Худалдаа наймаанай - промышленна палатын президент;

Магомедова М.А. - Буряад Республикын Арадай Хуралда Буряад Республикын Президентын бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ - Буряад Республикын Президентын Гүрэнэй - хуули ёһоной управленийн дарга;

Мошкин И.И. - ажалай болон социальна хүгжэлтын министрэй нэгдэхэ орлогшо;

Орлов Г.Н. - Гүрэнэй албанай, кадрнуудтай ябуулдаг политикын болон нютагай өөһэдын хүтэлбэритэй эрхилдэг хүдэлмэрийн талаар Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай комитедэй түрүүлэгшын нэгдэхэ орлогшо;

Прокофьев Н.Г. - Автомобильна харгинуудые хүтэлбэрилгын талаар Буряад Республикын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгдэхэ орлогшо;

Овчинников М.В. - Буряад Республикын Лицензионно палатын түрүүлэгшэ;

Рахманская А.Ю. - Буряад Республикын эрхэтэнэй байдалай актиудые бүридхэлгын управленийн дарга;

Тимин С.А. - Буряад Республикын Профсоюзудай эмхинүүдэй нэгдэхэ орлогшо;

Халтакшинова В.В. - Буряад Республикын Президентын Гүрэнэй-Хуули ёһоной правленийн даргын нэгдэхэ орлогшын уялгануудые гүйсэдхэгшэ;

Ускеев Б.Ш. - «Сибирин хэлсээн» болон «Алас Дурна болон Забайкал» гэрэн регионууд хоорондын акцинуудта байдаг Буряад Республикын Правительствын бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ;

Хингелов В.В. - Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай Гүрэнэй албанай, кадрнуудтай болон нютагай өөһэдын хүтэлбэритэй хүдэлмэри ябуулдаг комитедэй түрүүлэгшэ;

Цыдыпов Б.Д. - Залуушуулай хэрэгүүдэй, физическэ культура болон спортын талаар Буряад Республикын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгдэхэ орлогшо;

Цымбалюк А.П. - Буряад Республикын Зөөрин харилсаануудай гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгдэхэ орлогшо;

Чукреев П.А. - Буряад Республикын ажалай болон социальна хүгжэлтын министрэй нэгдэхэ орлогшо.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН КОНСТИТУЦИОННО СУГЛААН ТУХАЙ

Конституционно Суглаан гэжэ юун бэ, ноябриин 20-до ямар ушарһаа тэрэнэй зарлагдан тухай Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо - Буряад Республикын Конституционно Суглаанай хуралдаае бэлдэхэ талаар эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ Фаина Павловна БОТОВА хөөрэнэ.

Фаина Павловна, Конституционно Суглаан гэжэ юун болоно, бүридэлдэн хэд ороноб, ямар асуудалнуудые гэрэ шийдхэдэг юм?

- Россияа гадна дэлхэйн ямаршье ондоо орондо шэнэ конституци абаха, тэрэндэ заһабаринуудые оруулха талаар тусхай зургаан хунгагадаггүй. Хилин саанахи диилэнхи олон конституцинууд дотор х у б и л а т а н у у д парламентнуудаар абтадаг (али шэнэ конституцинууд абтадаг) гэжэ бэшээтэй. Имагал гурбан конституцида конституционно суглаанда адлирхуу зүйл дурадхагдадаг. Жэшээн, США-да конвент гэжэ нэртэй эмхи зургаан бии аад, 1797 онһоо хойшо нэгшье суглараагүй. Тэрэшэлэн Болгарияда арадай агуухэ суглаан бүридүүлэгдэдэг. Гурбадахинь Росси болоно. Тийхэдэ Болгариядашье, США-дашье тэрэндэ хунгалта болодоггүй. Америкэдэ делегацинуудые штадуудай парламентнууд бүридүүлдэг. Болгарияда - парламент болон областнуудай парламентнуудай делегатууд иимэ суглаанда оруулагдадаг.

Россин Федерацийн 21 республикануудай имагал дүрбэндэн субъектын конституционно хуули ёһоной, хүнэй болон гол эрхэ сүлөөнүүдые тодорхойлдог конституцинуудай (уставуудай) бүлэгүүдые хубилгахын тула хуули гаргалгын тусхай зургаан байгуулагдадаг.

Манай республикада Арадай Хурал тон олон аад, элдэб зүйл асуудалнуудые хаража үздэг (энэ талаар арадай түлөөлгын удаха шанар шухалашье, хэрэгтэйшье). Конституционно суглаан болбол, Буряад Республикын Конституцийн нэгдэхэ, хоёрдохи болон

арбадаху бүлэгүүдые хубилгаху тухай дурадхалнуудые хаража үзэхын тула тусгаар зарлагдадаг. Эдэ бүлэгүүдэй дүримүүд урда тээнэ хунгагадан Арадай Хуралай депутатуудай ниитэ тоогой дүрбэнэй гурбан хуби дуунуудаар дэмжэгдэн байха юм.

Конституционно Суглаанай бүридэлдэ ородог гэрэл: Президент, Арадай Хуралай 65 депутат, Президентын Зарлигаар томилогдоһон түлөөлэгшэд (правительствын гэрүүд болон гүйсэдхэлгын засагай зургаануудай бусад түлөөлэгшэд), муниципальна бүридэлүүдэй толгойлогшонор, республикын Конституционно Сүүдэй судьянар, мүн нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн түлөөлэгшын зургаануудһаа нэгэ-нэгэ депутат гэжэ мэтэ болоно. Тийхэдэе Конституционно Суглаан гэрүүдэйн гурбанай хоёр хубиһаа үсөөнхииншье байһан ушарта шийдхэбэри абаха аргатай байдаг.

Республикын Конституционно Суглаанай хуралдаануудые үнгэргэхын урид бэлдэхэлэй эхэ хүдэлмэри дүүргэхэ шухала. Тэрэ яагаад эмхидхэгдэнэ?

- Буряад Республикын Конституционно Суглаанай хуралдаан байгша оной ноябриин 20-до гэжэ хараалагданхай.

Республикын Президентын болон Арадай Хуралай Түрүүлэгшын хамтын захиралтаар Конституционно Суглаанай хуралдаае бэлдэхэ талаар республикын гүрэнэй засагай зургаануудай хамтын хэмжээ ябуулгануудай түсэб тодорхойлогдонхой.

Энэ түсэбэй ёһоор, Президент, Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ, Президентын болон Правительствын Захиргаан, Конституционно Сүүд болон

Арадай Хуралай Аппарат гэжэ мэтэ гүрэнэй засагай бүхы шахуу зургаанууд хабадуулагданхай. Конституционно Суглаанай хуралдаануудые эмхидхэхэ талаар хэдэ-хэдэн хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ үүргэ эмхидхэлэй комитедэ даалагданхай.

Хамтын энэ захиралтын ашаар республикын засагай зургаануудай талаһаа Конституционно Суглаае эмхидхэхэ болон үнгэргэхэ ябадануудые ниитэ нэгэн аргаар эмхидхэхэ хэрэг туйлагдаа.

Конституционно Суглаанай бүридэлэй тоогой эхэ ушарһаа тэрэниие эмхидхэхэнь орёо болоно.

Конституционно Суглаанда хабаадаха хүнүүдые хуралдаанай болзор, харагдахаар түсэблэгдэн асуудалнууд тухай мэдээсэл, нэгэ газарта суглуулха хэрэгтэй.

Фаина Павловна, Конституционно Суглаанай ноябриин хуралдаан ямар ушартай холбоотой?

- Россин Федерацийн Президент В.В.Путин Россин Федерацийн субъектүүдэй конституцинуудые, хуули ёһоной бусад актиудые Россин Федерацийн Конституцитай, Федеральна хуулинуудтай зохилдуулха зорилго табиһай.

Байгша оной май нарада хүсэндөө ороһон республикын Верховно Сүүдэй шийдхэбэрийн ёһоор республикын Конституцийн хэдэн дүримүүд Федеральна хуули ёһонуудта харша болоод, хүсээ бууранхай болон хэрэглэгдэхэ ёһогүй гэжэ зүбшөөрэгдэнхэй. Тус шийдхэбэриие ноябриин 26 хүртээр дүүргэхэ ёһотой.

Хубилгалтын (эрхэтэн байлгын асуудалнуудаар) оруулагдаха ёһотой Конституцийн нэгдэхэ болон арбан хоёрдохи статьянууд Конституцийн 1-дэхи бүлэгтэ ородог, харин Конституцийн 1-дэхи, 2-дохи болон 10-дахи статьянуудые Арадай Хурал хубилгаху эрхэгүй. Энэ дүрим «Буряад Республикын

Конституционно Суглаан тухай» Буряад Республикын Хуулийн 5-дахи статьягаар баталагданхай.

- Тиймэ болохоороо хуули гаргалгын зургаанда гүрэнэй засагай гүйсэдхэлгын зургаануудай түлөөлэгшэ яагаад хабаадаха аргатай болоно гэшэб?

- Танай асуудал хуули. Тааралдаагүй ушар гэрэл, Конституционно Суглаанай шэнжэ шанарын Россин Федерацийн Конституци соо баталагданхай, гүрэнэй засагы хуули гаргалгын, гүйсэдхэлгын болон сүүдэй халаануудта хубаарилгын гол дүримдэ харша болоно.

Энэ ушарһаа республикын Президентын, Верховно Сүүдэй болон Арадай Хуралай хаягуудаар Россин Генеральна Прокуророй орлогшо В.В.Симученковой мэдүүлгэ, тэрэшэлэн республикын прокуророй бэшэг оронхой.

«Буряад Республикын Конституционно Суглаан тухай» Буряад Республикын Хуулийн 5-дахи статьягай болон

республикын Конституцийн 110-дахи статьягай дүримүүдхэе Конституционно Суглаан болбол, республикын хуули гаргалгын 2-дохи, тийхэдэ статусаараа бүри дээгүүр, зургаан болоно, харин энэ Федерацийн субъектын хуули гаргалгын (түлөөлэгшын) зургаан саг үргэлжэ хүдэлдэг болон хуули гаргалгын нэгэл зургаан байха ёһотой гэжэ тогтоодог федеральна хуули ёһонуудта харша болоно гэһэн тобишолол хэжэ болохоор гэжэ эдэ документүүд соо бэшээтэй.

Арадай Хурал манай республика дотор эгээл иимэ ганса нэгэ зургаанинь болоно.

Республикын Президент эдэ баримтануудые зүбшөөгөөд, республикын Конституцида хубилгалта оруулха тухай дурадхал табиһай. Энэ ушарһаа Конституционно Суглаан Конституцийн 1-дэхи болон 10-дахи бүлэгүүдэй хубилгагдашагүй байлгы баталха гү, али эдэ бүлэгүүдые хубилгаху тухай дурадхал хайшааха ушартай.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАРЛИГУУД

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:
АСТРАХАНЦЕВА Нина Георгиевна - «Буряад үнэн» хэблэлэй байшан» гэжэ гүрэнэй нэгдэмэл предпритийн бухгалтер-кассир;
ФЕДОТОВ Роман Михайлович - пенсионер;
ХАМАГАНОВА Харлу Дулмаевна - Ахын аймагай захиргаанай дэргэдэхэ наһаа гүйсөөгүйшүүлэй хэрэгүүдэй болон тэдэнэй эрхэнүүдые хамгаалха талаар комиссийн харюусалгата секретарь.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ.

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан. 2003 оной октябриин 7. № 280.

С.С.Шагжинае Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Гүнзэгэ мэргэжэл шадабаритай байһанайнь, залуу уншагдадые номой сангаар хангаха талаар олон жэлдэ аша үрэ ехэтэй ажал ябуулһанайнь түлөө Д.Батожабайн нэрэмжэтэ гүрэнэй эдиршүүлэй номой сангай уншалгын танхимые даагша **ШАГЖИНА Сэсэма Соломоновна** Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ.

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан. 2003 оной октябриин 7. № 281.

Д.Батожабайн нэрэмжэтэ гүрэнэй эдиршүүлэй номой сангай хүдэлмэрилэгшэдтэ «Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэрэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай Номой сангай хэрэгтэ амжалтануудые туйлаһанайнь, олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө «Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэрэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:
ГАРМАЕВА Людмила Владимировна - юрэхихы асуудалнуудаар директорэй орлогшо;
КРАСНОВА Раиса Александровна - абонементые даагша.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ.

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан. 2003 оной октябриин 7. № 282.

Ю.А.Золотоовто «Буряад Республикын транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэрэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Республикын автомобилин харгинуудые хүгжөөлгэдэ хубитая оруулһанайнь, олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө «Бурятводор» гэжэ федеральна гүрэнэй нэгдэмэл предпритийн шэнгүүрэй хиналтын стационарна постын дарга **ЗОЛОТОВ Юрий Александровичта «Буряад Республикын транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэрэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.**

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ.

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан. 2003 оной октябриин 13. № 284.

Ж.Д.Намсараевта «Буряад Республикын габьяата юрист» гэрэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Амжалтануудые туйлаһанайнь, олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Захаминай аймагай «Закаменск» гэжэ хизаарлагдамал харюусалгатай бүлгэмэй юрист **НАМСАРАЕВ Жамбал Дамбаевичта «Буряад Республикын габьяата юрист» гэрэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.**

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ.

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан. 2003 оной октябриин 13. № 286.

О.И.Вилягые Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республикын сүүдэй зургаануудта олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Буряад Республикын Арбитражна Сүүдэй түрүүлэгшэ **ВИЛЯК Олег Ильичы** Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ.

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан. 2003 оной октябриин 13. № 287.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Сөвөдэй Тогтоолнууд

О.И.АНОСОВА, М.В.ХАЖЕЕВА, Е.Х.ХАРТОШКИНА, В.А.ЯХОМОВА ГЭГШЭДЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь, мэргэжэлэй талаар ехэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө Улаан-Үдэ хотын юрэнхы эрдэмэй 25-дахи дунда хургуулин багшанарые Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

АНОСОВА Ольга Ивановна;
ХАЖЕЕВА Марта Вадимовна;
ХАРТОШКИНА Елизавета Хамнуевна;

ЯХОМОВА Валентина Алексеевна.
Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 346-III

С.С.БАДМАЕВА, Т.Р.БАТУЕВА ГЭГШЭДЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь, ехэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө Хуралханай аймагай Хуралханай лицейн багшанар **БАДМАЕВА Сэсгма Сыхеновна,** **БАТУЕВА Татьяна Раднажаповна** гэгшэдые Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 347-III

Ю.П.АСХАЕВ, М.Б.НИКОЛАЕВА ГЭГШЭДЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлхэнэй, ажалдаа ехэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө «М.Н.Ербановай нэрэмжэтэ Буряадай аграрна колледж» гэжэ дунда мэргэжэлэй хуралсалай гүрэнэй эмхи зургаанай хүдэлмэрилэгшэдые Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

АСХАЕВ Юрий Платоновиче - таһагые даагша;
НИКОЛАЕВА Мэдэгма Будажаповна - багша-методист.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 348-III

В.А.ИВАНОВА, Е.С.НЕКИПЕЛОВ, Т.А.СМОЛИНА ГЭГШЭДЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь, үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Бэшүүрэй аймагай Бага-Куналейн юрэнхы эрдэмэй дунда хургуулин хуралсалай хүдэлмэрилэгшэдые Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

ИВАНОВА Вера Анатольевна - багша;
НЕКИПЕЛОВ Евгений Степановиче - багша;

СМОЛИНА Тамара Александровна - директор.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 349-III

В.И.КРАСИКОВ, С.В.КРЫЛОВ, К.Д.МАЛАНОВ, А.В.ПАШИНИН, В.В.ПЕРВАКОВ, А.М.РОСТОВЦЕВ, В.Ф.СУХОРИКОВ, И.В.ХИНГЕЕВ, М.Г.ШАГДУРОВ, Т.В.ШИШМАРЕВА, О.А.ЯКОВЛЕВА ГЭГШЭДЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ амжалтатайгаар хүдэлхэнэйнь, хүнэй, обществын болон гүрэнэй аюулгүйе сахиха хэрэгтэ хубитаяа оруулаһанайнь түлөө Россин Федерациин Аюулгүйе сахиха Федеративна албанай Буряад Республикадахи хүтэлбэрийн хүдэлмэрилэгшэд болон ветерануудые Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

подполковник **КРАСИКОВ Владимир Ивановиче;**
подполковник **КРЫЛОВ Станислав Васильевиче;**
запасай полковник **МАЛАНОВ Ким Доржиевиче;**
подполковник **ПАШИНИН Александр Васильевиче;**
капитан **ПЕРВАКОВ Владимир Витальевиче;**
запасай майор **РОСТОВЦЕВ Александр Михайловиче;**
подполковник **СУХОРИКОВ Владимир Федоровиче;**
подполковник **ХИНГЕЕВ Игорь Владимировиче;**
подполковник **ШАГДУРОВ Максим Гатыповиче;**
прапорщик **ШИШМАРЕВА Татьяна Вильевна;**
подполковник **ЯКОВЛЕВА Ольга Александровна.**

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 350-III

Ю.М.БАДМАЖАПОВЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Албан тушаалай ажал ябуулгада үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь, олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэнхөр 50 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районной сэрэгэй комиссар полковник **БАДМАЖАПОВ Юрий Мыжитовиче** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 351-III

О.А.ГОЛОВКОЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Албанай ажал ябуулгада үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь, олон жэлдэ үнэн сэхээр ажаллаһанайнь түлөө 14129-дэхи сэрэгэй частиин таһагай дарга майор

ГОЛОВКО Олег Алексеевиче Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 352-III

А.Д.КАЗАНЦЕВА, П.И.САЛИКОВА, Т.Ц.ЦЫБИКЖАПОВА, Г.Н.ЦЫРЕНОВА ГЭГШЭДЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Зэдын аймагай мүнгэн һангай һалбарида олон жэлдэ үнэн сэхээр ажаллаһанайнь түлөө Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

КАЗАНЦЕВА Анна Дмитриевна - Каландаришвилиин хүдөөгэй захиргаанай ахмад бухгалтер;
САЛИКОВА Прасковья Ильинична - Каландаришвилиин хүдөөгэй захиргаанай бухгалтер;
ЦЫБИКЖАПОВА Тамара Цыденжаповна - Инзагатын сомоной захиргаанай ахмад бухгалтер;
ЦЫРЕНОВА Гармажап Норбоевна - Дээдэ-Ториин сомоной захиргаанай ахмад бухгалтер.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 353-III

А.П.ПЛОСНИНИИЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ үнэн сэхээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэнхөр 50 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, «Загарайн аймаг» гэжэ муниципальна байгуулалтын Бэрээнэй-Адагай хүдөөгэй захиргаанай толгойлогшо **ПЛОСНИН Александр Павловиче** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 354-III

Б.С.ТУЛАЕВЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ үнэн сэхээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэнхөр 50 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн болон хуули ёһоной талаар Буряад Республикын Арадай Хуралай хорооной түрүүлэгшын орлогшо **ТУЛАЕВ Борис Сыреновиче** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 355-III

Ю.А.БЕЛОБРОВЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ үнэн сэхээр ажаллаһанайнь, ургажа ябаа залуу үетэниие хурган хүмүүжүүлгэдэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө «Улаан-Үдын түмэр замай транспортын колледж» гэжэ гүрэнэй хуралсалай эмхи зургаанай багша **БЕЛОБРОВ Юрий Александровиче** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 356-III

Н.Д.БАДМАЖАПОВА, Д.Б.БАЛДАНОВА, Р.В.КОПАРОВА, Д.К.НОРБОЕВА ГЭГШЭДЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Республикын эд хэрэглэлгын кооперациин һалбарида олон жэлдэ үнэн сэхээр ажаллаһанайнь түлөө Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

БАДМАЖАПОВА Надежда Доржиевна - Улаан-Үдэ хотын «Буркооп-союз» универсальна худалдаа наймаанай бааза» гэжэ эд хэрэглэлгын бүлгэмэй правленийн түрүүлэгшэ;
БАЛДАНОВА Дулма Бальжинмаевна - Хэжэнгын аймагай эд хэрэглэлгын «Заря» гэжэ хүдөөгэй бүлгэмэй столовые даагша;
КОПАРОВА Раиса Владимировна - Прибайкалин аймагай эд хэрэглэлгын бүлгэмэй 11-дэхи магазиние даагша;
НОРБОЕВА Долгор Кимовна - Улаан-Үдэ хотын эд хэрэглэлгын бүлгэмүүдэй республиканска холбооной ахмад бухгалтер.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 357-III

О.А.БАШИНОВАЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ үнэн сэхээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэнхөр 75 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, пенсионер, ажалай ветеран **БАШИНОВА Ольга Афанасьевна** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 358-III

Ц.Х.Б.ЦЫРЕНОВАЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:

Олон жэлдэ үнэн сэхээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэнхөр 50 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, «Росгострах-Сибирь» - «Буряад Республикадахи хүтэлбэри» гэжэ хизаарлагдмал харюусалгатай бүлгэмэй филиалай директорэй нэгэдэхи орлогшо **ЦЫРЕНОВА Цырен-Ханда Бадмажаповна** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
2003 оной октябриин 16.
№ 359-III

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директор - ахмад редактор
А.А.АНГАРХАЕВ.
Редактор **Г.Х. ДАШЕЕВА**

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: **И.М.ЕГОРОВ, И.Б.ДАГБАЕВ** (Буряад Республикын Правительство), **Ф.П.БОТОНОВА, Ц.Э.ДОРЖИЕВ** (Буряад Республикын Арадай Хурал), **Т.В.САМБЯЛОВА** (генеральна директорэй 1-дэхи орлогшо, секретариадые хүтэлбэрилэгшэ), **Д.Д.ЭРДЫНИЕВА** (харюусалгата секретарь); **Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА** (харюусалгата секретарин орлогшо), таһагуудые даагшад: **В.Г.ГОМБОЕВА, Н.А.ГОНЧИКОВА, Б.В.БАЛДАНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА.**

Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй-ахмад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо - ахмад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахмад редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, редакторай орлогшын - 21-54-93, секретариадай - 21-50-52; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-60-21; «Морин хуур», «Вершины» журналнуудай редакци - 21-55-97; залуушуудай, оюутдай ажабайдалай болон олонитын хүдэлмэрийн, «Одон» журналай редакци - 21-54-93; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламн - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерин - 21-23-67.

Редакцида ороһон материалнууд шүүмжэлэгдэдэггүй, мүн авторнуудтань бусаагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бэшэлые хазгайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин һанамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.

Манай адрес:
670000, Улаан-Үдэ хото,
Каландаришвилиин үйлсэ,
23, Хэблэлэй байшан
"Буряад үнэн".
E-mail:
unen@mail.ru

Газетэ хэблэлэй 1
хуудаһан хэмжээтэй.
Индекс 50901.
Хамтын хэблэг - 53810.
Хэблэлдэ
тушаагдаһан саг - 17.00.

"Республиканска типографи" гэхэн
ОАО-до бэлэндиапозитивүүдхээ
газетэ 2520 хэблэгээр хэблэгдээ.
Директорэйнь телефон: 21-40-45.

Б-0165-дахин номертойгоор
бүридхэлдэ абтанхай.